

množství obilí, tedy jeho vnitřní hodnota, z čehož plyne, že vůdčí myšlenkou bylo, že pšenice a žito se měly čítati za cenu, za kterou bylo je lze zciziti. V době vydání nálezu rozhodčího to byla cena maximální. Po zrušení maximálních cen shora uvedeným zvláštním nařízením jest to cena, která se vytváří ve volném obchodování, tedy zde cena bursovní a nevadí, že v nálezu rozhodčím o ní nebylo výslovně zmínky. Odvolací soud vzal za základ výpočtu této ceny zcela správně bursovní cenu k 1. říjnu 1921, neboť druhá polovice pachtovného, jež jest předmětem žaloby, byla splatná dle souhlasného udání stran dne 1. října 1921 a tím jest zároveň vyvrácena námitka dovolatelova, že by tímto výkladem výroku rozhodčího soudu byl vydán na pospas libovůli žalující strany. Za toho stavu věci netřeba se obíratí otázkou, zda neměla cena 140 Kč za 1 q pšenice (žita), stanovená v nálezu pro rok 1920, snad platiti také pro příští léta. Poukazuje-li dovolatel ještě k tomu, že se pachtovné platilo pololetně pozadu vždy dne 1. dubna a dne 1. října, děje se mu shora uvedeným výkladem rozhodčího výroku tím méně křivda, uváží-li se, že vzhledem na uvolnění sklizně roku 1921 dle shora citovaného vládního nařízení ze dne 30. června 1921, čís. 224 sb. z. a n., mohl obilí z pachtovaných pozemků prodati za cenu trhovou, takže by byl obohacen, kdyby oněch 150 kg pšenice (žita) za jeden korec odvedl žalobkyni v ceně menší, totiž v přejímací ceně dle Šu 2 (3) vládního nařízení ze dne 30. června 1920, čís. 224 sb. z. a n. Že se při výpočtu vzala z cen zde v úvahu přicházejících cena nejnižší, rovněž nemůže dovolateli nijak býti na újmu.

Čís. 2442.

Nárok prodávatele vůči kupiteli na náhradu zaplacené jím dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti (cís. patent ze dne 29. prosince 1915 čís. 83 z. zák. pro Čechy), k němuž se byl kupitel smluvně zavázal. Žalovaný nemůže namítati, že žalobce uvedl v přiznání k dávce pochybnou položku, o níž dosud není samosprávnými úřady rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 28. března 1923, Rv I 863/22.)

Smlouvou trhovou, již prodala žalobkyně žalovanému dům, zavázal se kupitel zaplatiti zemskou dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti. V písemné smlouvě byla udána kupní cena na 26.000 Kč, v přiznání však uvedla prodávatelka celkovou kupní cenu 44.000 Kč. Na základě přiznání vyměřil zemský inspektorát dávku 5.493 Kč 93 h, již vymáhal na žalobkyni. Žalobkyně, by uvarovala se provedení exekuce, zaplatila výkonnému orgánu 5.512 Kč 42 h. Žalovaný podal proti předpisu stížnost, v tom směru, že dávka měla býti vyměřena jen z hodnoty 38.000 Kč, takže by činila pouze 2.179 Kč 18 h. Stížnost byla zemským výborem zamítnuta, nejvyšší správní soud však stížnosti vyhověl a nařídil nové vyměření dávky, k němuž dosud nedošlo. Po podání žaloby na náhradu zaplacených 5.512 Kč 42 h zaplatil žalovaný 2.179 Kč 18 h a namítal proti žalobě obmezené nyní na 3333 K 42 h, že žalobkyně zavinila svým přiznáním, že dávka byla vyměřena příliš vysoko. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobě vyhověly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů:

Kusost řízení shledává odvolatel v tom, že prvý soud nepřipustil důkazu spisy inspektorátu pro zemské dávky v Praze o tom, že strana žalující nesprávnou fasí zavinila, že dávka z přírůstku hodnoty platebním rozkazem byla nesprávně vyměřena. Výtku kusosti řízení jest odůvodněna potud, že žalovaný již ve sporu namítal, že choť žalobkyně učinil nesprávné přiznání k vyměření dávky z přírůstku hodnoty v tom směru, že na místě správné tržové ceny 38.000 Kč přiznal 44.000 Kč, při čemž započel do ceny tržové také částku 6.000 K, kterou žalobkyně obdržela od žalovaného jako náhradu za obstarání bytu a výlohy stěhovací, a tím zavinil, že dávka byla vyměřena tak vysokou částkou nesprávně. Poněvadž okolnosti tyto patří k okolnostem pro spor rozhodným, vyžádal si odvolací soud shora uvedené spisy a zjistil jimi, že v přiznání k dávce z přírůstku hodnoty, na němž jest podpis žalobkyně, zodpovězena jest pod záhlavím »Hodnota zcizovací« otázka 1. Kolik činí nynější cena zcizovací? atd. takto: »Kupní smlouva ze dne 1. února 1919 zní sice na 26.000 Kč, avšak ve skutečnosti placeno bylo 44.000 K a to:

1. kupní cena		26.000 K
2. před podpisem		12.000 K
3. náhrada za přestěhování		6.000 K

tedy celkem za objekt 44.000 K

Je tedy sice pravda, že přiznání k dávce z přírůstku hodnoty znělo v podstatě tak, jak odvolatel tvrdí, avšak přes to neshledává odvolací soud, že přiznání to je nesprávné a že lze straně žalující přičísti k vině, že dávka byla vyměřena výše, než žalovaná strana očekávala. Podle Šu 5 řádu, jímž dle cís. pat. ze dne 29. prosince 1915 čís. 83 z. zák. byla zavedena dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí, platí za zcizovací hodnotu zjištěné ceny zcizovací, k nimž připočísti sluší mimo jiné i hodnotu ostatních mimo cenu smluvených vedlejších plnění. K těm patří zajisté i úplata 6.000 K, smluvená jako náhrada za přestěhování nebo snad i za opatření bytu pro stranu žalující. Podle Šu 17 téhož řádu byla strana žalující povinna uvést v přiznávce veškeré pro vyměření dávky podstatné okolnosti, tedy i veškerá vedlejší plnění a to pod trestními následky Šu 24 řádu. Splnila-li tedy údaj v přiznávce pouze svou zákonnou povinnost, nelze ji za to činiti zodpovědnou, a má-li žalovaný za to, že 6.000 K do hodnoty zcizovací nepatří, jest jeho věcí, by svému právnímu názoru zjednal průchod před příslušnými úřady správními. Pokud jde o právní posouzení věci v bodech ostatních, je nesporno, že se žalovaný zavázal nésti dávku z přírůstku hodnoty koupené nemovitosti bez srážky z ceny tržové. Zjevný úmysl smluvních stran směřoval k tomu, že žalovaný přejímá ku placení dluh, který by dle zákona postihoval žalobkyni. V kupní smlouvě nebyla výše dluhu označena a poněvadž kupní smlouva žádné výhrady ve prospěch žalovaného neobsahuje, nutno vykládati příslušný odstavec smlouvy tržové tak, že žalovaný přejímá ku placení dávku celou tak, jak bude správními úřady vyměřena (§ 914 obč. zák.). Spoléhal-li žalovaný na to, že strana žalující ze zcizovací hodnoty něco nesprávně zamlčí a že důsledkem toho bude dávka vyměřena obnosem nižším, a zklamal-li se v tomto předpokladu, nese nepříznivé následky toho sám, neboť vůli, směřující k něčemu nedovo-

lenému, nelze přiznati úspěchu (zásada §u 879 obč. zák., k tomu § 916 obč. zák.). Podle §u 1404 obč. zák. ručil žalovaný žalobkyni za to, že zemský inspektorát pro zemské dávky nebude vyměřené dávky z přírůstku hodnoty na žalobkyni vymáhati. Závazku tomuto žalovaný nevyhověl a, odepřev zaplatiti dávku tuto včas, zavinil, že žalobkyně byla nucena mimo vyměřenou dávku 5495 K 92 h zapraviti i útraty exekuce 18 K 50 h, tedy celkem 5512 K 42 h. Tímto porušením smluvní povinnosti způsobil žalovaný žalobkyni škodu ve výši 5512 K 42 h a jest po zákonu povinen, by ji nahradil (§ 1295 obč. zák.). Žalovaný zaplatil žalobkyni po podané žalobě pouze částku 2179 K 18 h a poněvadž ve příčině zbytku 3333 K 24 h zdráhá se tak učiniti, byl právem k zaplacení tohoto zbytku s příslušenstvím odsouzen, byť i povinnost jeho ku placení zažalovaného nároku se nezakládala na ustanovení §u 1042 obč. zák., jak první soud mylně za to má.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci spatřuje dovolatel především v tom, že soud odvolací v přiznání žalobkyně ze dne 26. dubna 1919 pro vyměření dávky z přírůstku hodnoty u inspektorátu pro zemské dávky neshledává vady, spočívající v tom, že žalobkyně uvedla tam také 6000 Kč, náhradou za přestěhování žalovaným jí vyplacených, a tím zavinila, že při výměře dávky z přírůstku hodnoty dávka také z těchto 6000 Kč byla vyměřena. Otázka, zdali těchto 6000 Kč, žalovaným žalobkyni za přestěhování zaplacených, skutečně má býti započteno do zcizovací hodnoty čili nic, bude teprve na základě žalovaným podané stížnosti do vyměření dávky z přírůstku hodnoty cestou instanční u úřadů správních rozřešena a není proto možno nyní s bezpečností usuzovati, zdali a jaká škoda žalovanému tímto přiznáním žalobkyně k dávce z přírůstku hodnoty byla způsobena. V důsledcích toho posoudil odvolací soud v tomto směru věc správně, uznáv, že na straně žalobkyně nelze spatřovati zavinění na tom, že dávka byla vyměřena výše, než jak žalovaný očekával. Pokud jde o otázku, jako druhý důvod nesprávného právního posouzení věci žalovaným uplatňovanou, zdali oněch 6000 Kč, žalobkyni za přestěhování žalovaným vyplacených, jest vedlejším plněním ve smyslu §u 5 řádu, jímž zavedena byla zemská a obecní dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti, příloha čís. 2 k cis. pat. ze dne 29. prosince 1915 čís. 83 z. zák., bude i tato otázka teprve rozhodnutím samosprávných úřadů následkem stížnosti žalovaného definitivně rozřešena. Soud odvolací nepochybil proto a nedopustil se zmatečnosti ve smyslu §u 477 čís. 6 c. ř. s., dospěv k přesvědčení, že žalobkyně byla povinna, při nejmenším oprávněna, těchto 6000 Kč v přiznání k vyměření dávky z přírůstku hodnoty uvést, neboť tím o povaze těchto 6000 Kč nerozhoduje, jak dovolatel mylně se domnívá, nýbrž jen řeší otázku, zdali žalobkyně tím, že těchto 6000 Kč v přiznání uvedla, nějakého zavinění se dopustila. V dalším bodě vytýká dovolatel napadenému rozsudku, že uznává jeho povinnost k zaplacení celé, žalobkyni vyměřené a jí již zaplacené dávky z přírůstku hodnoty, poněvadž prý žalobkyně nespráv-

ným přihlášením zavinila, že dávka o 3333 Kč 24 h byla vyměřena výše, než vyměřena býti měla. Tvrzení toto není správné, neboť žalobkyně, uvedši v přiznání k dávce z přírůstku hodnoty to, co považovala za potřebné, by případných trestních následků se vyvarovala, vykonala jen své právo a nemůže proto žalovaný žalobkyni odpírati náhradu jí již skutečně zaplacené dávky, když její zaplacení kupní smlouvou ze dne 1. února 1919 na se vzal. Na tom ničeho nemění okolnost, že následkem podané stížnosti žalovaného dávka žalobkyni předepsaná a jí zaplacená bude snad o celý svrchu uvedený obnos snížena, neboť podání stížnosti, nemajíc odkládacího účinku, nezabránilo, by od žalobkyně dávka cestou exekuce nebyla vymáhána. V důsledcích toho má žalobkyně právo na žalovaném žádati všechno to, co skutečně jako dávku z přírůstku hodnoty zaplatila.

Čís. 2443.

Převzal-li kupitel smlouvou zaplacení dávky z přírůstku hodnoty, může se prodávatel domáhati na kupiteli splnění závazku, jakmile mu dávka byla předepsána.

(Rozh. ze dne 28. března 1923, Rv I 889/22.)

V kupní smlouvě zavázal se kupitel, že zaplatí dávku z přírůstku hodnoty. Když prodávateli doručen byl platební rozkaz na dávku z přírůstku hodnoty, zaslal jej kupiteli s žádostí, by dávku zaplatil. Kupitel však dávky nezaplatil, načež prodávatel byl zemským inspektorátem důrazně upomenut, by dávku sám zaplatil. Žalobu prodávatele na kupitele, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen zaplatiti zemské pokladně zemskou dávku z přírůstku hodnoty, *p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* zamítl. *D u v o d y*: Po náhledu soudu nelze závazek, žalovanou dle smlouvy převzatý, totiž zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty, posuzovati dle předpisu §u 881 obč. zák. o smlouvách ve prospěch osob třetích. Dle nařízení vlády republiky Československé ze dne 23. září 1920, čís. 545 sb. z. a n., má povinnost, platiti dávku z přírůstku hodnoty, zcizitel, tedy v tomto případě žalující, a teprve při nedobytnosti dávky u zcizitele ručí za ni nabyvatel, tedy v tomto případě žalovaná. Dle téhož nařízení vlády dávku tu vyměřuje a vybírá v Čechách zemský inspektorát pro zemské dávky, a jest dávku zaplatiti u zemské pokladny. Nárok zemské pokladny na zaplacení dávky z přírůstku majetku v první řadě proti žalujícímu, a teprve pro případ nedobytnosti u žalujícího proti žalované spočívá v předpisu práva veřejného bez ohledu na zavázání se té neb oné strany, a povinnost žalujícího jako zcizitele ku placení dávky trvá přes závazné prohlášení žalované jako nabyvatelky; teprve, je-li nárok na zaplacení dávky naproti zciziteli nedobytným, což zjistí se teprve při vedení exekuce, mohl by zemský inspektorát požadovati a vymáhati zaplacení na nabývajících. Žalobce měl by oprávnění k žalobě na žalovanou jen tenkrát, kdyby prokázal, že předepsanou dávku z přírůstku hodnoty zemskému inspektorátu sám zaplatil; toho však žalobce ani netvrdí, a slušelo proto neodůvodněnou žalobu zamít-